

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Προϋποθέσεις ασφάλισης

- Ανάκληση απόφασης αναγνώρισης πλασματικού χρόνου ασφάλισης
- Υπολογισμός ημερών ασφάλισης απασχολουμένων με μειωμένο ωράριο
- Ασφάλιση εργαζομένων κατά τον χρόνο επίσκεψης εργασίας

Εισφορές και οφειλές

- Υπολογισμός και είσπραξη
- Καταλογισμός και αναγκαστική εκτέλεση

Δυσλειτουργίες

- Ενημέρωση σχετικά με κρατήσεις επί συνταξιοδοτικών ποσών
- Καθυστερήσεις συνταξιοδότησης ασφαλισμένων με χρόνο ασφάλισης εξωτερικού
- Χορήγηση ισόβιας σύνταξης πολύτεκνης μητέρας

Συντάξεις Δημοσίου

- Αναστολή στη χορήγηση συντάξεων άγαμων θυγατέρων
- Συνταξιοδοτικές αποφάσεις ενστόλων
- Χορήγηση σύνταξης σε προέδρους κοινοτήτων και δημάρχους

Τα κοινωνικοασφαλιστικά δικαιώματα πλήττονται διαχρονικά από την αποσπασματική νομοθέτηση, τη λανθασμένη εφαρμογή του νόμου και τις ακολουθούμενες διοικητικές πρακτικές, οι οποίες συχνά δεν βρίσκουν έρεισμα στον νόμο. Πέρα από τις νομοθετικές παρεμβάσεις που έγιναν στον απόηχο των δημοσιονομικών συνθηκών και αναπόφευκτα επιφέρουν συρρίκνωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, έναν ακόμη λόγο διαμαρτυρίας των ασφαλισμένων - συνταξιούχων αποτελεί η ελλιπής ενημέρωση που λαμβάνουν σχετικά με τις παρεμβάσεις αυτές και τις συνέπειές τους. Προβλήματα στην άσκηση των κοινωνικοασφαλιστικών δικαιωμάτων εξακολουθούν να προκαλούν οι καθυστερήσεις, ο ελλιπής συντονισμός και οι οργανωτικές δυσλειτουργίες των ασφαλιστικών φορέων. Τέλος, ως ιδιαίτερα σημαντικές για την προστασία των δικαιωμάτων των ασφαλισμένων - συνταξιούχων αναδεικνύονται η τήρηση των διαδικαστικών εγγυήσεων κατά τον καταλογισμό και την αναγκαστική είσπραξη οφειλών καθώς και η ορθολογική διαμόρφωση των ρυθμίσεων που εξαγγέλλονται για την είσπραξή τους, τόσο προς όφελος των οφειλετών όσο και προς την κατεύθυνση δημοσιονομικής εξυγίανσης των ασφαλιστικών φορέων.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Προβλήματα στην υπαγωγή των εργαζομένων στην ασφάλιση, στους όρους ασφάλισής τους και στην πλήρωση εκ μέρους τους των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης ανακύπτουν λόγω νομοθετικών κενών, ασάφειας της νομοθεσίας ή ακόμη και κακής εφαρμογής της.

Ανάκληση απόφασης αναγνώρισης πλασματικού χρόνου ασφάλισης

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η άρνηση του ΟΑΕΕ να ανακαλέσει εκδοθείσα απόφαση αναγνώρισης πλασματικού χρόνου τέκνων (βάσει του άρθρου 1 παράγρ. 5 Ν. 861/1975), παρά την υποβολή σχετικής αίτησης ανάκλησης, από τον ασφαλισμένο, ο οποίος δεν έχει ακόμη καταβάλει το ποσό εξαγοράς, συνεπώς η απόφαση παραμένει ανεκτέλεστη. Εξαιτίας της μη ανάκλησης ο ασφαλισμένος δεν μπορεί να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, που θα αντιστοιχεί σε περισσότερες ημέρες ασφάλισης (αφού ο πλασματικός χρόνος εξαντλείται στην απόφαση αναγνώρισης του ΟΑΕΕ) και έτσι κινδυνεύει να κριθεί ότι δεν θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ο Συνήγορος, απευθυνόμενος στη διοίκηση του ΟΑΕΕ και του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, επισήμανε το νομικό και πραγματικό αδιέξοδο στο οποίο έχει οδηγηθεί ο ασφαλισμένος, καθώς και τη νομική βάση επί της οποίας μπορεί να ανακληθεί η απόφαση αναγνώρισης πλασματικού χρόνου ασφάλισης

και τόνισε ότι η αναγνώριση πλασματικού χρόνου είναι δικαίωμα των ασφαλισμένων που το ασκούν προς όφελός τους, ενώ το μη ανακλήτο των σχετικών αποφάσεων δεν συμβαδίζει με τον προαιρετικό χαρακτήρα της αναγνώρισης (υπόθεση 204535/2015).

Υπολογισμός ημερών ασφάλισης απασχολούμενων με μειωμένο ωράριο

Ο Συνήγορος, με αφορμή τη διερεύνηση αναφορών, έχει υποστηρίξει ότι η έως τώρα ακολουθούμενη από το ΙΚΑ πρακτική της αναγνώρισης σε μερίδα απασχολούμενων με μειωμένο ωράριο, ημερών ασφάλισης λιγότερων από 25, είναι αντίθετη με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και ως εκ τούτου θα πρέπει να εγκαταλειφθεί. Σύμφωνα με την πρακτική αυτή, για τους μισθωτούς με μειωμένο ωράριο, οι οποίοι απασχολούνται με ημερήσιο ωράριο ίσο ή μεγαλύτερο του 1/2 του νόμιμου ωραρίου πλήρους απασχόλησης και αμείβονται με μισθό ίσο ή μεγαλύτερο του τεκμαρτού ημερομισθίου της 1ης Ασφαλιστικής Κλάσης, αναγνωρίζονται τόσες ημέρες όσες πραγματικά εργάζονται. Αντί, λοιπόν, για 25 ημέρες εργασίας που προβλέπει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, στους εργαζόμενους αυτούς αναγνωρίζονται 21, 22 ή 23 ημέρες εργασίας, όσες δηλαδή οι εργάσιμες ημέρες του μήνα, με συνέπεια να στερούνται 3-4 ημερομίσθια μηνιαίως και 36-48 ετησίως.

Ο Συνήγορος υποστήριξε ότι στις ανωτέρω περιπτώσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται οι δύο πρώτες παράγραφοι του άρθρου 18 του Κανονισμού Ασφάλισης, οι οποίες ρυθμίζουν το ζήτημα, και προβλέπουν επί ανελλιπούς απασχόλησης για τους μεν αμειβόμενους με μισθό ασφάλιση 25 ημερών κατά μήνα, για τους δε αμειβόμενους με ημερομίσθιο αναγνώριση και πέραν των 25 ημερών ασφάλισης. Η ακολουθούμενη από το ΙΚΑ πρακτική, πέραν του ότι συνιστά παραβίαση της νομιμότητας και άνιση μεταχείριση μεταξύ των ασφαλισμένων, επιφέρει ως πιθανή συνέπεια τη μη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων για τη θεμελίωση ασφαλιστικών δικαιωμάτων (π.χ. σύνταξη, ασφάλιση ασθένειας), ενώ η εξακολούθησή της επιβαρύνει τους ασφαλισμένους αλλά και τις ίδιες τις υπηρεσίες του Ιδρύματος με δικαστικές διαμάχες, επί ζητήματος για το οποίο το ΣτΕ έχει ήδη αποφανθεί (υποθέσεις 129997/2010, 197232/2015, 215578/2016)¹.

Ασφάλιση εργαζομένων κατά τον χρόνο επίσκεψης εργασίας

Παρότι τα ασφαλιστικά όργανα οφείλουν να ασκούν πλήρως την αρμοδιότητά τους εφαρμόζοντας τις σχετικές διατάξεις, εξαρτούν

¹ <http://www.synigoros.gr/resources/deltio-typoy-merikws-apasxolymenoi.pdf>

τις ενέργειές τους από τη δικαστική κρίση επί της τυχόν εργατικής διαφοράς, μεταξύ του εργαζομένου που άσκησε το δικαίωμα της επίσκεψης και του εργοδότη του, αναγκάζοντας έτσι τους εργαζομένους να αναλάβουν το κόστος μίας χρονοβόρας δικαστικής διαμάχης, προκειμένου να ασφαλισθούν. Ο Συνήγορος εξέτασε σειρά αναφορών ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για μη ασφάλιση κατά τη διάρκεια της επίσκεψης. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την ασφάλιση κατά το διάστημα της επίσκεψης, οι ενδιαφερόμενοι που υπάγονταν στην ασφάλιση κατά τον Κώδικα Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (ΚΒΑΕ) ασφαλίστηκαν μόνο κατά τον πρώτο μήνα της επίσκεψης, όχι όμως με ασφάλιση βαρέων. Για όλο το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της επίσκεψης το ΙΚΑ αρνήθηκε να προβεί στην ασφαλιστική τους τακτοποίηση, απαιτώντας τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί της εργατικής διαφοράς, με την οποία να γίνονται δεκτές αγωγές τους για την καταβολή των μισθών του χρονικού διαστήματος της επίσκεψης.

Ο Συνήγορος υποστήριξε ότι η άρνηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ προσκρούει στην πάγια νομολογία του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία, εφόσον κατά τον χρόνο επίσκεψης εργασίας παραμένει η υποχρέωση καταβολής του μισθού, εξακολουθεί και η ασφαλιστική σχέση του εργαζομένου με τους ίδιους όρους.

Η Διεύθυνση Ασφάλισης Εσόδων του ΙΚΑ δεν αποδέχθηκε αρχικά τις προτάσεις του Συνηγόρου και απέστειλε στο ΝΣΚ σχετικό έγγραφο ερώτημα. Με ομόφωνη γνωμοδότησή του το ΝΣΚ κατέληξε ότι για την αποφυγή άσκοπων και δαπανηρών δικαστικών αγώνων η διοίκηση οφείλει να ικανοποιεί αιτήματα ασφαλισμένων που βρίσκονται στην ίδια νομική κατάσταση της επίσκεψης εργασίας σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ. Συνεπώς, η ασφάλιση δεν μπορεί να περιοριστεί στον έναν μήνα από την άσκηση του δικαιώματος της επίσκεψης, θα πρέπει δε να συνεχιστεί σύμφωνα με τον ΚΒΑΕ, εφόσον ο ασφαλισμένος υπαγόταν σε αυτόν.

Μετά την έκδοση της ανωτέρω γνωμοδότησης του ΝΣΚ, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μέχρι τότε ακολουθηθείσα διοικητική πρακτική ήταν αντίθετη με τις ισχύουσες διατάξεις, όπως αυτές είχαν παγίως ερμηνευθεί από το ΣτΕ, το αρμόδιο υπουργείο προώθησε νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 55 παράγρ. 4 Ν. 4301/2014), η οποία αφορούσε συνολικότερα την ασφαλιστική τακτοποίηση κατά τα διαστήματα της υπερημερίας του εργοδότη, με σκοπό να τυποποιήσει νομοθετικά την εξάρτηση της ασφαλιστικής τακτοποίησης από την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης ή δικαστικό ή εξώδικο συμβιβασμό. Παρότι με το άρθρο 34 Ν. 4321/2015 η διάταξη αυτή καταργήθηκε από τότε που ίσχυσε, οι υπηρεσίες του ΙΚΑ συνεχίζουν να εξαρτούν την ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της επίσκεψης από την προσκόμιση

τελεσίδικης απόφασης πολιτικού δικαστηρίου επί της εργατικής διαφοράς. Θεωρώντας ότι το ζήτημα παρουσιάζει ιδιαίτερη βαρύτητα, ο Συνήγορος απέστειλε πόρισμα στον αρμόδιο υπουργό και στον διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με το οποίο ζητά να επανεξεταστεί η θέση του σχετικά με την υπαγωγή στην ασφάλιση των εργαζομένων που ασκούν το δικαίωμα της επίσκεψης (ενδεικτικές υποθέσεις 157537, 157678, 157679/2012)².

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ

Παρότι οι αλληπάλληλες ρυθμίσεις των ασφαλιστικών οφειλών στοχεύουν στην ενίσχυση των εσόδων των ασφαλιστικών φορέων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ασφαλισμένων στις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές, ανακύπτουν προβλήματα και διαδικαστικές δυσλειτουργίες που αντιστρατεύονται τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Υπολογισμός και είσπραξη

Επανεπίταξη σε ρυθμίσεις ασφαλιστικών οφειλών

Πλήθος αναφορών υποβλήθηκαν το 2016 από πρόσωπα που είχαν εκπέσει αδικαιολόγητα από ρυθμίσεις ασφαλιστικών οφειλών τους προς Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) και το Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) και, στη συνέχεια, οι αιτήσεις τους για επανεπίταξη στις ρυθμίσεις αυτές είτε δεν έγιναν δεκτές είτε έγιναν δεκτές αλλά υπό αδικαιολόγητα δυσμενείς προϋποθέσεις. Ο Συνήγορος διατύπωσε προς το Υπουργείο Εργασίας τις ακόλουθες προτάσεις, επί των οποίων αναμένεται ανταπόκριση:

- Οι αιτήσεις επανεπίταξης να γίνονται δεκτές όταν η απώλεια της ρύθμισης οφείλεται σε λόγο ανώτερης βίας, σε σφάλμα της διοίκησης ή πιστωτικού ιδρύματος ή άλλου τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου ή σε συγγνωστό σφάλμα του οφειλέτη (υπόθεση 215522/2016).
- Σε κάθε μελλοντική περίπτωση που θα φαίνεται ότι συνέτρεξε λόγος απώλειας κάποιας ρύθμισης, ο αρμόδιος ΦΚΑ ή το ΚΕΑΟ να ενημερώνει τον οφειλέτη για τα γεγονότα που συνέτρεξαν και τον λόγο απώλειας ρύθμισης που στοιχειοθετούν και να τον καλεί να υποβάλει τυχόν αντιρρήσεις του εντός εύλογης προθεσμίας, οι δε έννομες συνέπειες της απώλειας της ρύθμισης να επέρχονται μόνον εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή ή οι αντιρρήσεις του οφειλέτη απορριφθούν εγγράφως.
- Να ενημερωθούν για τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων επανεπίταξης όλοι οι οφειλέτες που απώλεσαν ρυθμίσεις τους στο

² <http://www.synigoros.gr/resources/sinopsi--14.pdf>

παρελθόν λόγω φαινόμενης μη καταβολής μηνιαίων δόσεων και δεν έχουν επανενταχθεί στις ρυθμίσεις αυτές, να δημοσιοποιηθεί δε και σχετική ανακοίνωση στους ιστοτόπους των ΦΚΑ, καθώς και στα ΜΜΕ.

- Όπου κρίνεται ότι αίτηση επαναφοράς σε ρύθμιση πρέπει να γίνει δεκτή, οι οφειλές παρελθόντων μηνών που έχουν παραμείνει ανεξόφλητες να συμψηφίζονται με τα ποσά που κατέβαλε ο οφειλέτης με πρόθεση εξόφλησης των δόσεων αυτών και τα οποία έχει ήδη εισπράξει ο αρμόδιος ΦΚΑ ή το ΚΕΑΟ (υπόθεση 217252/2016).
- Όταν από τα στοιχεία της υπόθεσης προκύπτει η καλή πίστη του οφειλέτη, ιδίως όταν η απώλεια της ρύθμισης οφείλεται σε ανώτερη βία ή σε σφάλμα που ανήκει στη σφαίρα ευθύνης της διοίκησης ή τρίτου προσώπου ή σε πλάνη του διοικουμένου που προκλήθηκε από τέτοιο σφάλμα, να μην επιβάλλεται η καταβολή προσαυξήσεων καθυστέρησης (15% για τις ρυθμίσεις του Ν. 4152/2013 και 2% μηνιαίως για τις ρυθμίσεις του Ν. 4305/2014) ως όρος για την αναβίωση ρύθμισης (υπόθεση 214890/2016).
- Η προθεσμία και ο τρόπος εξόφλησης των ανεξόφλητων ποσών για τους παρελθόντες μήνες, ως όροι για την αναβίωση ρύθμισης, να τίθενται από τον αρμόδιο ΦΚΑ ή το ΚΕΑΟ έπειτα από συνεννόηση με τον οφειλέτη και συνεκτίμηση της τυχόν οικονομικής αδυναμίας του να ανταποκριθεί σε αυστηρούς όρους (υπόθεση 216598/2016).

Απαλλαγή από αύξηση επιτοκίου κατά την ένταξη σε ρυθμίσεις ασφαλιστικών οφειλών

Πάντως, το υπουργείο ήδη αντέδρασε θετικά σε άλλη περίπτωση σχετική με τις ρυθμίσεις ασφαλιστικών οφειλών. Σε αυτή (υπόθεση 210940/2015), πολίτης είχε αντιμετωπίσει την άρνηση του ΟΑΕΕ να εξετάσει εκπρόθεσμη αίτησή του για απαλλαγή από την αύξηση επιτοκίου που επέφερε ο Ν. 4336/2015 στις ρυθμίσεις του Ν. 4321/2015 («ρυθμίσεις των 100 δόσεων»).

Λόγω του ότι αφενός οι θιγόμενοι δεν ενημερώθηκαν εγκαίρως ατομικά, αφετέρου είχαν καθυστερήσει να εκδοθούν οι εγκύκλιοι για τον καθορισμό των δικαιολογητικών που έπρεπε να υποβληθούν για να επιτευχθεί η εν λόγω απαλλαγή, ο Συνήγορος πρότεινε να εξεταστούν και οι εκπρόθεσμες αιτήσεις, εκτός από τις περιπτώσεις όπου αποδεδειγμένα ο ενδιαφερόμενος είχε λάβει γνώση των σχετικών διατάξεων σε χρόνο που του επέτρεπε την εμπρόθεσμη κατάθεση αίτησης. Έπειτα από παρέμβαση της αρμόδιας διεύθυνσης του υπουργείου προς τον ΟΑΕΕ, η εκπρόθεσμη αίτηση του πολίτη εξετάστηκε και έγινε δεκτή.

Αποκλεισμός ασφαλισμένων από το επίδομα μητρότητας του ΟΑΕΕ

Πέρα από την απώλεια της ρύθμισης, η μη τήρηση των προβλεπόμενων όρων, και μάλιστα χωρίς υπαιτιότητα του ασφαλισμένου, έχει ως συνέπεια και την απώλεια κοινωνικοασφαλιστικών παροχών, όπου προβλέπεται ως προϋπόθεση για τη χορήγησή τους η ύπαρξη ταμειακής ενημερότητας και ασφαλιστικής ικανότητας.

Χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση είναι το επίδομα μητρότητας του ΟΑΕΕ, για τη χορήγηση του οποίου είναι προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, η ταμειακή ενημερότητα και ασφαλιστική ικανότητα για παροχές ασθένειας κατά την ημερομηνία του τοκετού. Αν και η πρόβλεψη αυτής της προϋπόθεσης επιδιώκει να αποκλειστούν από το επίδομα ασφαλισμένες που δεν είναι συνεπείς στην καταβολή των εισφορών τους, η απόλυτη εφαρμογή της μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό ασφαλισμένων, οι οποίες για προφανείς λόγους δεν μπόρεσαν να είναι συνεπείς σε μία ή δύο δόσεις, ενώ μέχρι την κυοφορία και τη λοχεία ήταν απόλυτα συνεπείς. Βάσει της σχετικής προϋπόθεσης ο ΟΑΕΕ αρνήθηκε τη χορήγηση επιδόματος μητρότητας σε ασφαλισμένη που καθυστέρησε την τελευταία δόση των εισφορών της, χωρίς ωστόσο να εκδώσει γραπτή απορριπτική απάντηση ώστε η ασφαλισμένη να μπορεί να υποβάλει ένσταση. Ο Συνήγορος θεώρησε ότι ο φορέας θα έπρεπε να συνεκτιμήσει τους λόγους ανωτέρας βίας λόγω της δίδυμης κύησης και του επερχόμενου τοκετού, για τους οποίους η ασφαλισμένη δεν ήταν σε θέση να καταβάλει την τελευταία δόση και το γεγονός ότι έσπευσε να καλύψει τις υποχρεώσεις της προς το ταμείο αμέσως μετά την έξοδό της από το μαιευτήριο, λίγες μόλις ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής. Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου η αρμόδια υπηρεσία ΟΑΕΕ εξέδωσε απορριπτική απόφαση, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στην ασφαλισμένη να υποβάλει ένσταση, η οποία έγινε δεκτή από την Τοπική Διοικητική Επιτροπή (υπόθεση 215626/2016).

Παρακώλυση διεκπεραίωσης συνταξιοδοτικού αιτήματος λόγω οφειλών

Λόγω οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία παρακωλύεται η εφαρμογή των διατάξεων περί συνταξιοδότησης με χρόνο διαδοχικής ασφάλισης και δεν είναι δυνατή η διεκπεραίωση των υποθέσεων που εκκρεμούν. Ο Συνήγορος, στο πλαίσιο διερεύνησης ατομικής αναφοράς, διαπίστωσε ότι στις περιπτώσεις που ο ασφαλισμένος οφείλει ασφαλιστικές εισφορές προς τον ΟΓΑ, ο ΟΓΑ ως συμμετέχων φορέας δεν δέχεται να διαβιβάσει ασφαλιστικά στοιχεία προς τον απονέμοντα φορέα αν προηγουμένως δεν εξοφληθεί ολόκληρο το ποσό της οφειλής, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η διεκπεραίωση των συνταξιοδοτικών αιτημάτων, τα οποία εκκρεμούν στον ΟΓΑ. Σε δύο εκ των περιπτώσεων που εξετάζει

ο Συνήγορος, το ποσό της οφειλής των ασφαλισμένων προς τον ΟΓΑ είναι της τάξης των 1.500 ή 2.000 ευρώ. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που ο ΟΓΑ είναι απονέμων φορέας, είτε πρόκειται για υπόθεση συνταξιοδότησης αυτοτελώς από τον ΟΓΑ είτε για υπόθεση συνταξιοδότησης με τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, ποσό οφειλής μέχρι 4.000 ευρώ δύναται να συμψηφιστεί ή να παρακρατηθεί από το σύνολο των συντάξεων. Ο Συνήγορος υποστήριξε ότι η μη εφαρμογή της διάταξης αυτής στις περιπτώσεις που ο ΟΓΑ είναι συμμετέχων φορέας συνιστά αδικαιολόγητη άνηση μεταχείριση των ασφαλισμένων, δεν συνάντησε ωστόσο τη θετική ανταπόκριση της ΓΓΚΑ (υπόθεση 213321/2016)³.

Καταλογισμός και αναγκαστική εκτέλεση

Είναι αδιαμφισβήτητη η υποχρέωση της διοίκησης για ενδελεχή έλεγχο και πλήρη ενημέρωση του φερόμενου ως υπόχρεου πριν από οιαδήποτε διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης δημόσιου εσόδου, ενέργεια η οποία συνάδει και με το Σύνταγμα, αλλά και με την προαγωγή του σκοπού της κοινωνικής ασφάλισης. Άμεσα συναρτώμενο είναι και το ζήτημα της ορθής επίδοσης τόσο των πράξεων ελέγχου όσο και των σχετικών ειδοποιήσεων, ώστε να λαμβάνει γνώση ο ενδιαφερόμενος και να δίνεται σε αυτόν η δυνατότητα της προηγούμενης ακρόασης, στο πλαίσιο της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ωστόσο, στην πράξη παρουσιάζονται προβλήματα.

Κατάσχεση ποσών τραπεζικού λογαριασμού λόγω ελλιπούς ενημέρωσης οφειλέτη

Ειδικότερα, αναφερόμενος υπέβαλε στο τμήμα ΚΕΑΟ αίτηση για αποδέσμευση και επιστροφή των χρημάτων που κατασχέθηκαν σε προσωπικό τραπεζικό του λογαριασμό, ισχυριζόμενος ότι:

- ούτε ο ίδιος ούτε άλλος υπεύθυνος της εταιρείας του έλαβε σχετική προηγούμενη ειδοποίηση οφειλής, αλλά αιφνίδια πληροφορήθηκε από την τράπεζα τη διενέργεια της κατάσχεσης
- η εν λόγω ενέργεια αναγκαστικής εκτέλεσης πραγματοποιήθηκε ενόσω ήδη εκκρεμούσε και δεν είχε ολοκληρωθεί η εξέταση σχετικής ένστασής του από το ΙΚΑ, ως προς την αιτία και το ύψος της οφειλής
- στερήθηκε τη δυνατότητα προηγούμενης ακρόασης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων του, και
- δεν γνώριζε, ώστε να ενημερώσει έγκαιρα την τράπεζα για τη δικαιούμενη απαλλαγή από κάθε ενέργεια κατάσχεσης, ποσού έως 1.500 ευρώ.

Σε απάντηση της αίτησής του υποστηρίχθηκε από τη διοίκηση ότι

³ <http://www.synigoros.gr/resources/docs/160524-sinopsi.pdf>

της κατάσχεσης του τραπεζικού λογαριασμού προηγήθηκε η αποστολή ατομικών ειδοποιήσεων στην έδρα της επιχείρησης, χωρίς πάντως να αποδεικνύεται ο τρόπος επίδοσής τους, ούτε να επιβεβαιώνονται η αποστολή και λήψη αυτών.

Ο Συνήγορος υποστήριξε ότι διαφαίνονται σημαντικές ενδείξεις πως ο ενδιαφερόμενος έχει στερηθεί το συνταγματικό δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης, εφόσον αφενός δεν τεκμηριώνεται η αποστολή των ατομικών ειδοποιήσεων, αφετέρου, εάν γνώριζε την πιθανότητα κατάσχεσης, θα είχε προβεί τουλάχιστον στην ενημέρωση της αρμόδιας τράπεζας, ώστε να προφυλαχθεί το στοιχειώδες μη κατασχετέο ποσό. Ακόμη περισσότερο περιεπλάκη το ζήτημα εις βάρος του αιτούντος όταν η εν λόγω κατάσχεση διενεργήθηκε ενόσω ακόμη εκκρεμούσε η διοικητική διαδικασία και δεν είχε ολοκληρωθεί η εξέταση της υποβληθείσας ένστασης από το ΙΚΑ.

Εντέλει το αρμόδιο υποκατάστημα ΙΚΑ απέρριψε σχετική ένσταση του πολίτη, υποστηρίζοντας ότι του είχε αποστείλει σχετική ειδοποίηση, παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς του ίδιου. Το αποτέλεσμα ήταν το κλείσιμο της επιχείρησής του (υπόθεση 198550/2015).

Αναγκαστική κατάσχεση παρά το αντίθετο περιεχόμενο δικαστικής απόφασης

Παρά το θετικό και αποθετικό περιεχόμενο της υποχρέωσης συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων, δεν είναι πάντα δεδομένη η εφαρμογή τους από τα αρμόδια διοικητικά όργανα, με αποτέλεσμα να παραμένει σε εκκρεμότητα η υλοποίηση των δικαιωμάτων που κρίθηκαν με αυτές. Ο Συνήγορος διερεύνησε αναφορά πολίτη που θεώρησε ότι δεν ήταν νόμιμη η επιβολή αναγκαστικής κατάσχεσης σε βάρος της κινητής, ακίνητης και εις χείρας τρίτου περιουσίας του από την αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αφού είχαν εκδοθεί σχετικές ακυρωτικές, επί ανακοπής, αποφάσεις Διοικητικού Πρωτοδικείου για τις ταμειακές βεβαιώσεις και τις συνακόλουθες εκθέσεις αναγκαστικής κατάσχεσης. Εντούτοις, παρά την ύπαρξη των ανωτέρω δικαστικών αποφάσεων, το ΙΚΑ, μέσω των αρμόδιων ταμείων είσπραξης, προέβη και εξακολουθεί να προβαίνει έως σήμερα σε ενέργειες αναγκαστικής εκτέλεσης με βάση ταμειακές βεβαιώσεις και εκθέσεις κατάσχεσης οι οποίες έχουν ακυρωθεί.

Ο Συνήγορος επισήμανε ότι στην προκειμένη περίπτωση οι υπηρεσίες είσπραξης του ΙΚΑ δεν θεώρησαν ως ανίσχυρες και μη υφιστάμενες στον νομικό κόσμο τις ακυρωθείσες ταμειακές βεβαιώσεις και εκθέσεις αναγκαστικής κατάσχεσης, εμμένοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διατήρηση του αποτελέσματος των

πράξεων ή παραλείψεων που ακυρώθηκαν. Επιπλέον, δεν προκύπτει αν οι αρμόδιες υπηρεσίες προέβησαν, μετά την έκδοση των ως άνω δικαστικών αποφάσεων, σε θετικές ενέργειες προς αναμόρφωση της, εκ των ακυρωθεισών πράξεων, δημιουργηθείσας κατάστασης, με σκοπό την αποκατάσταση των πραγμάτων στη θέση στην οποία θα ήταν αν δεν είχαν αυτές εκδοθεί. Το αρμόδιο υποκατάστημα ΙΚΑ ενημέρωσε τον Συνήγορο ότι θα προέβαινε σε ακύρωση των σχετικών πράξεων και θα εξέδιδε νέες, επί των οποίων ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να επανεκκινήσει όλες τις δυνατότητες διοικητικού ελέγχου (υπόθεση 183502/2014).

ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ο πολίτης, ο οποίος πολλές φορές έχει άγνοια των διοικητικών διαδικασιών, παρανομιών ή παραλείψεων ή ενδεχομένως και αλλαγής της νομοθεσίας που τον αφορά, θα πρέπει να έχει την πεποίθηση ότι ορισμένη νομική κατάσταση ή συμπεριφορά της διοίκησης τον προστατεύει. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι οι συνταξιούχοι που στερούνται μέρους τους εισοδήματός τους λόγω των κρατήσεων επί των συνταξιοδοτικών παροχών, χωρίς να γνωρίζουν την αιτία τους, με συνέπεια να αμφισβητούν την ορθότητά τους και να απευθύνονται στους ασφαλιστικούς τους φορείς για τις σχετικές διευκρινίσεις.

Ο Συνήγορος έχει τονίσει ότι σχετικά αιτήματα των συνταξιούχων θα πρέπει να απαντώνται όχι με απλή παράθεση και μόνο των διατάξεων ισχυόντων νόμων, διότι αφενός δεν είναι ευχερής η κατανόηση της εφαρμογής τους στην περίπτωση του κάθε ενδιαφερόμενου πολίτη, αφετέρου δυσχεραίνει την κατανόηση και διαπίστωση της ορθότητας ή μη των σχετικών υπολογισμών. Αντιθέτως, οι περικοπές που υφίστανται οι ενδιαφερόμενοι στις συντάξεις τους θα πρέπει να είναι πλήρως θεμελιωμένες και κατανοητές από αυτούς και με τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να απαντώνται και σχετικά αιτήματά τους.

Προς αυτή την κατεύθυνση έχει ζητηθεί από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες να παρέχουν αναλυτική ενημέρωση για τον λόγο και τη νομοθετική βάση των εκάστοτε κρατήσεων, ει δυνατό και με λογιστική απεικόνιση.

Ενημέρωση σχετικά με κρατήσεις επί συνταξιοδοτικών ποσών

Η ορθή ενημέρωση είναι άμεσα συνυφασμένη και με την αποτελεσματική άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων εκ μέρους των ασφα-

λισμένων. Ωστόσο, οι συνεχείς αλλαγές της νομοθεσίας επιφέρουν σύγχυση όχι μόνο στους πολίτες αλλά και στις υπηρεσίες σχετικά με τα ισχύοντα, και αναπόφευκτα οδηγούν συχνά σε λάθη ή παραλείψεις, με αρνητικές συχνά συνέπειες για τα δικαιώματα και τα έννομα αγαθά των διοικουμένων.

Ο Συνήγορος έχει λάβει αναφορές συνταξιούχων της Εμπορικής Τράπεζας, μητέρων ανήλικων τέκνων, υπαχθεισών στο προσυνταξιοδοτικό καθεστώς ΕΤΕΑ/τΤΕΑΠΕΤΕ σχετικά με τον καταλογισμό από το εν λόγω ταμείο, εις βάρος τους, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων αναδρομικών ποσών που έλαβαν από τις 15.7.2010 και εξής. Οι ενδιαφερόμενες έκαναν χρήση της δυνατότητας που δόθηκε σε γυναίκες που ήταν ασφαλισμένες πριν από το 1993, εφόσον μέχρι το 2010 είχαν συμπληρώσει 5.500 έτη και είχαν ανήλικο παιδί, να μπορούν να συνταξιοδοτούνται με πλήρη σύνταξη, με τη συμπλήρωση του 55ου έτους (ή του 50ού για μειωμένη), οποτεδήποτε από το ΙΚΑ, χωρίς να εξετάζεται εάν κατά τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας συντρέχει ή όχι η ανηλικότητα του παιδιού. Οι ασφαλισμένες είχαν αποβλέψει καλόπιστα στην εφαρμογή των διατάξεων του καταστατικού του τΤΕΑΠΕΤΕ, που εξακολουθούσε να ισχύει, ως προς τον χρόνο και τις λοιπές προϋποθέσεις θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, βάσει των οποίων υπέβαλαν και τις σχετικές αιτήσεις συνταξιοδότησής τους προς τον κύριο φορέα ασφάλισης, επειδή έλαβαν κατά περίπτωση ελλιπή ή αντιφατική ενημέρωση του ταμείου, που εύλογα δημιούργησε σε αυτές πεπλανημένη πεποίθηση αναφορικά με τον χρόνο άσκησης του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος.

Ο Συνήγορος επισήμανε ότι η μετατόπιση του όλου ζητήματος, απλά και μόνο στη μη τήρηση των υποχρεώσεων εκ μέρους των αναφερομένων, χωρίς να υπολογισθεί η υποχρέωση του ταμείου να παρέχει σε αυτούς πλήρη, σαφή και έγκαιρη ενημέρωση για την πορεία των συνταξιοδοτικών περιπτώσεών τους, η οποία σημειωτέον ήταν ιδιαίτερως αναγκαία, ενόψει του ιδιόμορφου προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος στο οποίο είχαν υπαχθεί, δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις που απορρέουν για τη διοίκηση από την αρχή της νομιμότητας. Σε συνέχεια της παρέμβασης του Συνηγούρου και ερωτήματος που υποβλήθηκε στο ΝΣΚ, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 316/2015 ατομική γνωμοδότηση του ΝΣΚ, που έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Κοινωνικής Ασφάλισης και εφαρμόζονταν με τη θέση του Συνηγούρου (υποθέσεις 179068/2013, 184287, 189655/2014).

Καθυστερήσεις συνταξιοδότησης ασφαλισμένων με χρόνο ασφάλισης εξωτερικού

Στο πλαίσιο διερεύνησης σημαντικού αριθμού αναφορών, ο Συνήγορος, απευθυνόμενος στον διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αναφέρ-

ήθηκε στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του Ιδρύματος με χρόνο ασφάλισης σε χώρες του εξωτερικού και πρότεινε λύσεις και συνεργασία με το ΙΚΑ, για να αποφευχθεί η μεγάλη καθυστέρηση εξέτασης των αιτημάτων και καταβολής των παροχών, η συχνή διακοπή και επαναχορήγηση της συνταξιοδοτικής παροχής και η αδυναμία τηλεφωνικής επικοινωνίας των δικαιούχων με τα υποκαταστήματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ενδεικτική είναι η περίπτωση που έθεσαν προς διερεύνηση στον Συνήγορο συγγενείς ασφαλισμένης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, κατοίκου Αυστραλίας, η οποία πάσχει από εξαιτίας από τη νόσο Alzheimer. Η ενδιαφερομένη είχε υποβάλει τον Νοέμβριο του 2008 στον ασφαλιστικό φορέα της Αυστραλίας αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, σύμφωνα με τις διατάξεις της Διμερούς Συμφωνίας Κοινωνικής Ασφάλισης μεταξύ Ελλάδας και Αυστραλίας, και τον Οκτώβριο του 2015 ενημερώθηκε ότι δικαιώθηκε σύνταξης γήρατος από τον ελληνικό φορέα ασφάλισης. Ωστόσο, οι συγγενείς της αδυνατούσαν να επικοινωνήσουν με το ΙΚΑ για να πληροφορηθούν τις ενέργειες στις οποίες όφειλαν να προβούν για να καταβληθεί η συνταξιοδοτική παροχή. Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου προς το αρμόδιο υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και την ενημέρωση των συγγενών για τις ενέργειες που εκκρεμούσαν, τον Αύγουστο του 2016, έπειτα από σχεδόν 8 έτη από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, καταβλήθηκε η συνταξιοδοτική παροχή στον τραπεζικό λογαριασμό της συνταξιούχου αναδρομικά από αιτήσεως (υπόθεση 211243/2016).

Σε ανάλογη περίπτωση, ασφαλισμένος με χρόνο ασφάλισης στον ΟΑΕΕ, στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον γερμανικό φορέα ασφάλισης απευθύνθηκε στον Συνήγορο επειδή η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων της διοίκησης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καθυστερούσε να αποστείλει τα ασφαλιστικά του στοιχεία στον γερμανικό φορέα ασφάλισης, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία συνταξιοδότησής του. Μετά την παρέλευση 6 μηνών από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησής του, τον Μάρτιο του 2015, ο ΟΑΕΕ απέστειλε τα ασφαλιστικά στοιχεία του ενδιαφερομένου στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ωστόσο, το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ενημέρωσε τον ασφαλισμένο ότι θα χρειαστούν πλέον των 4 μηνών για την πρωτοκόλληση του εισερχομένου από τον ΟΑΕΕ εγγράφου, ενώ ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης των αιτημάτων είναι περί τα 2 έτη, χωρίς παρεκκλίσεις, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, δηλαδή στις περιπτώσεις υποβολής αιτήματος επίσπευσης για σοβαρούς οικονομικούς λόγους και λόγους υγείας. Τον Ιανουάριο του 2016 ο Συνήγορος απέστειλε έγγραφο προς την υπηρεσία, η οποία απλώς επιβεβαίωσε ότι τηρείται αυστηρή σειρά προτεραιότητας. Τελικά, τον Μάρτιο του 2016 ο ελληνικός φορέας ασφάλισης απέστειλε προς τον γερμανικό φορέα τα ασφαλιστικά στοιχεία του ενδιαφερομένου (υπόθεση 206679/2015).

Χορήγηση ισόβιας σύνταξης πολύτεκνης μητέρας

Κατά τη διαδικασία χορήγησης ισόβιας σύνταξης σε πολύτεκνη μητέρα, ομογενή από την Αλβανία (δυνάμει του άρθρου 63 παράγρ. 4 Ν. 1892/1990, πριν από την κατάργηση της παροχής με διάταξη του άρθρου 1 Ν. 4093/2012), ο Συνήγορος διαπίστωσε ισχυρές ενδείξεις πλημμελειών στη σχετική απορριπτική απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής Ενστάσεων του ΟΓΑ, όπου προσέφυγε η ενδιαφερόμενη μετά την απόρριψη του αιτήματός της σε πρώτο βαθμό. Το πρωτοβάθμιο όργανο είχε επικαλεστεί ως αιτιολογία απόρριψης το γεγονός ότι από τις σελίδες του διαβατηρίου της αιτούσας δεν αποδεικνυόταν η μόνιμη διαμονή της στην Ελλάδα. Ο Συνήγορος ζήτησε την αναπομπή της υπόθεσης στην Επιτροπή Ενστάσεων, προκειμένου να προβεί σε ανάκληση της απορριπτικής πράξης για λόγους νομιμότητας, εφόσον διαθέτει την ευχέρεια επανεξέτασης του θέματος. Ωστόσο, ο ΟΓΑ απέρριψε την πρόταση, με την αιτιολογία της απουσίας ρητής διάταξης περί επανεξέτασης υπόθεσης μετά την έκδοση απόφασης επί ενστάσεως (υπόθεση 149704/2012).

Κατόπιν δικαστικής προσφυγής της ενδιαφερομένης κατά της απορριπτικής απόφασης, το ΣτΕ δέχθηκε την ερμηνεία της έννοιας της διαμονής που είχε προτείνει και ο Συνήγορος, έκρινε ότι η εν λόγω απόφαση δεν ήταν νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, την ακύρωσε και ανέπεμψε την υπόθεση στον ΟΓΑ προκειμένου να προβεί σε νέα, νόμιμη κρίση. Ζητήθηκε δε εκ νέου η παρέμβαση του Συνηγόρου προς την κατεύθυνση συμμόρφωσης του ΟΓΑ προς τη δικαστική απόφαση. Η Επιτροπή Εκδίκασης Ενστάσεων του φορέα εξέδωσε νέα απόφαση και χορήγησε την παροχή⁴.

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Η λανθασμένη εφαρμογή της νομοθεσίας από τη διοίκηση μπορεί να έχει ως απόρροια την περιστολή ή την απώλεια συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων ή άλλων παροχών.

Αναστολή στη χορήγηση συντάξεων άγαμων θυγατέρων

Ο Συνήγορος έλαβε αναφορές από άγαμες θυγατέρες οι οποίες διαμαρτύρονται για την αναστολή κατά το έτος 2016 των συντάξεων που λάμβαναν από το δημόσιο ταμείο, καθώς στην υποβληθείσα φορολογική δήλωση του έτους 2015 (κωδικοί 781 και 782) δηλώθηκαν εκ μέρους τους χρηματικά ποσά που αποκτήθη-

⁴ <http://www.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el.miteres-oikogenia-politeknoi.362890>

καν εφάπαξ και αφορούσαν πώληση ακινήτων, γονικές δωρεές χρηματικών ποσών κ.ά. Το ΓΛΚ θεώρησε ότι τα δηλωθέντα αυτά ποσά πρέπει να χαρακτηριστούν ως εισοδήματα και συνακόλουθα να ανασταλεί η καταβολή των συντάξεων των συγκεκριμένων δικαιούχων, ανεξάρτητα εάν τα ποσά αυτά εμπίπτουν, κατά τη φορολογική νομοθεσία, σε αναλογική ή αυτοτελή φορολόγηση ή είναι εκτός φορολογητέας ύλης.

Ο Συνήγορος αντέταξε ότι ως εισόδημα φορολογείται, έστω και αν δεν κατονομάζεται ρητά στον νόμο, εφόσον υφίσταται περιοδικότητα και διαρκώς εκμεταλλεύσιμη πηγή αυτού, το αντάλλαγμα της προσωπικής εργασίας ή οι καρποί περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου και όχι κάθε άλλη προσαύξηση της περιουσίας του, εκτός εάν αυτή δυνάμει ειδικής διάταξης νόμου λογίζεται, για την υπαγωγή στον φόρο, ως εισόδημα.

Επομένως, εφόσον η προσαύξηση της περιουσίας δεν απορρέει από διαρκώς εκμεταλλεύσιμη πηγή και δεν υφίσταται περιοδικότητα (δηλαδή είναι εφάπαξ), δεν μπορεί να θεωρηθεί εισόδημα, εκτός και αν η συγκεκριμένη μορφή προσαύξησης ορίζεται ρητά ως εισόδημα από ειδική διάταξη νόμου (υποθέσεις 211809, 211955, 215072/2016).

Συνταξιοδοτικές αποφάσεις ενστόλων

Ο Συνήγορος έγινε αποδέκτης αναφορών πολιτών που στρέφονται κατά της κρίσης του ΓΛΚ επί συνταξιοδοτικών αποφάσεων που αφορούν ένστολους. Στις περιπτώσεις αυτές το επίμαχο ζήτημα είναι το ακριβές χρονικό σημείο έναρξης της προβλεπόμενης στον νόμο τριετίας (άρθρο 60 παράγρ. 1 ΠΔ 169/2007). Έχει δε κριθεί από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, στην περίπτωση που με απόφασή του ακυρώνεται ή μεταρρυθμίζεται οριστική πράξη ή απόφαση της συνταξιοδοτικής διοίκησης με την οποία κρίνεται επί της ουσίας το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, αφετηρία του χρονικού σημείου της τριετούς αναδρομής αποτελεί η πρώτη του μήνα έκδοσης της ακυρούμενης ή μεταρρυθμιζόμενης, με την απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πράξης, με την οποία η συνταξιοδοτική διοίκηση παρανόμως δεν αναγνώρισε την ένδικη συνταξιοδοτική αξίωση και όχι ο χρόνος έκδοσης των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την άσκηση της δικαιοδοσίας του, όπως γινόταν μέχρι τότε δεκτό. Επομένως, όταν η διοίκηση εκδίδει ή αναπροσαρμόζει τη σύνταξη συνταξιούχου συμμορφούμενη με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία ακυρώνεται η αρχική απόρριψη της διοίκησης και αναπέμπεται η υπόθεση για να κριθούν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, ως αφετηρία της τριετούς αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων της νεότερης πράξης πρέπει να

οριστεί η ημερομηνία έκδοσης της αρχικής απορριπτικής πράξης (υποθέσεις 207821/2015, 212029, 216374/2016).

Χορήγηση σύνταξης σε προέδρους κοινοτήτων και δημάρχους

Πρώην πρόεδρος κοινότητας υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης, αλλά το ΓΛΚ του χορήγησε σύνταξη από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής πράξης απονομής και όχι από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Ο Ν. 3513/2006 πράγματι προβλέπει απαγόρευση αναδρομικότητας, η οποία όμως αφορά μόνον αυτούς που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση τις διευρυμένες και ευμενέστερες προϋποθέσεις του ίδιου αυτού νόμου, και όχι εκείνους που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση τις στενότερες προϋποθέσεις του προϊσχύσαντος Ν. 1205/1981. Ο Συνήγορος διαπίστωσε ότι ο ενδιαφερόμενος πληρούσε τους όρους του παλαιότερου νόμου (εικοσαετής πραγματική υπηρεσία προέδρου και κοινοτικού συμβούλου της κοινότητας και μία τουλάχιστον θητεία προέδρου προ της 10.9.1981), οπότε το δικαίωμά του δεν οφειλόταν στις ευνοϊκές αλλαγές του νεότερου νόμου και επομένως δεν τον καταλαμβάνει η απαγόρευση αναδρομικότητας. Το ΓΛΚ πείσθηκε, αναθεώρησε την άποψή του και χορήγησε τη σύνταξη αναδρομικά από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης (υπόθεση 192993/2014)⁵.

⁵ <http://www.synigoros.gr/resources/synoyh-diamesolavshs-xorhghsh-synta3hs-se-dhmarxoy--2.pdf>